

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

7. Hanc sibi perfectionem ob oculos posuerunt Sancti omnes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

ter, nisi tui ipsius exultationem omnem exuere, crucis, contumeliarum, rerum sensui & cupiditati contrariarum amorem induere conaris; dignitatum titulos exuisti, at Religiosum Societatis nondum induisti: illa sapienter detrimentum putasti, at Christum necdum lucrificasti: tua reliquisti, te restat vt relinquas; in illo inchoatur, in hoc perfectio consummatur. Det tibi largitor gratiarum Deus, det omnibus eiusdem sacrae militiae tirocinium ponentibus, vt quam in Societate necessaria est hac rerum omnium sui que contentio, tam ad eam indefesso, contento, sed & prudente conatu alacres euoletis, tirocinijque deinceps annis euolutis, in eiusdem virtutis progressu, vtilem tota vita vestra operam collocetis.

CAPVT VII.

Hanc perfectionem sibi ob oculos posuerunt Sancti omnes.

VNum quidem spiritum, omnia sanctitatis dona prout libuerit diuidentem, in Sanctis admiramur & agnoscimus, sed ea maxime promouentem, quae ad sanctitatem magis necessaria sunt: quare, cum docente S. Gregorio, virtutes absque humilitate congregari non possint, nihil mirum, si quibus virtutum perfectionem, iisdem humilitatem maximam infuderit sanctitatis auctor Spiritus. Delibemus e Sanctis nonnulla, quibus tanto efficacius quo breuius commenderetur.

Causam & rationes persequitur D. Hieronymus epist. 32. scribens: *Quamuis* *mibi multorum sim conscius peccatorum, & quotidie in oratione flexis genibus loquar,* *Delicta iuuentutis meae & ignorantias meas ne memineris: tamen sciens scriptum esse ab* *Apostolo, Ne inflatus superbia incidat in iudicium diaboli: & in alio loco scriptum, Super-* *bis Deus resistit, humilibus autem dat gratiam: nihil ita a pueritia conatus sum vitare,* *quam tumentem animum & ceruicem erectam, Dei contra se odium pronocantem.* *Noui enim magistrum, & Dominum, & Deum meum, in carnis humilitate dixisse,* *Discite a me quia mitis sum & humilis corde: & ante per os David cecinisse, Memento* *Domine David, & omnis mansuetudinis eius. Et in alio loco legimus: Ante gloriam* *humiliabitur cor viri, & ante ruinam eleuatur. Et D. Augustinus: Non aliam tibi* *ad capeffendam & obtinendam veritatem viam munias, quam qua munita est ab il-* *lo, qui gressuum nostrorum, tamquam Deus, videt infirmitatem. Ea autem est, pri-* *ma, humilitas; secunda, humilitas; tertia, humilitas: & quoties interrogares hoc di-* *cerem: non quo alia non sint praecepta qua dicantur, sed nisi humilitas omnia qua-* *cumque bene facimus & praecesserit, & comiterur, & consecuta fuerit, & proposita quam* *intueamur, & apposita cui adhaeamus, & imposita qua reprimamur, iam nobis de* *aliquo bono facto gaudentibus, totum extorquet de manu superbia. Praeclarè & a* *pri-*

primordijs id repetit S. Athanasius, ita loquens: *Ingenus remedium est ad salutem, humilitas: Satanas enim, non ob fornicationem, aut adulterium, aut furtum, deiectus est à caelis: sed superbia eum precipitauit ad abyssi partes infimas. — Superbia igitur, in diabolo: humilitas, est in Christo. Sed vniuersim loquuntur hæ sententia; cuius generis infinitas aceruarè quiuis queat: addamus quod sit magis proprium, gradibusque explanatis conueniens.*

Cùm illud in animo tibi fixum stabilieris, inquit Magnus Basilius, omnium te quotquot sunt mortalium esse contentissimum, peccatisque onustissimum, & peregrinum ac vagum, & quem sola tantum misericordia adducti, ij qui priores te se à seculi huius curis auocarunt, sibi in societatem adsciuerint, studiosè operam dato, vt omnium nouissimus sis, ac omnium seruus: quando ista vna ratione veram tibi ac solidam gloriam paries. Et Bernardus, Ego plagis conscientia mea, nullum iudico accommodatius medicamentum, probris & contumeliis. Et D. Hieronymus virginem Deo dicatam præceptis influens; non aliunde quàm ab amore Christi, ad omnia toleranda eam præparat. Amemus, inquit, & nos Christum, eiusque semper quaramus amplexus: & facile videbitur omne difficile: breuia putabimus vniuersa quæ longa sunt: & iaculo illius vulnerati, per horarum momenta dicemus: Heu me, quia peregrinatio mea prolongata est! aliaque ad finem vsque epistolæ lectu dignissima persequitur, docens exemplo Sanctorum, æternæque beatitudinis amore aspera omnia lenienda. Sed hoc argumentum plenissimè ac elegantissimè à Diuo Cypriano audiamus: & quamquam non pauca sunt, quæ differri ad sequentia potuissent, simul tamen apponam, ne dictionis ac sententiæ lepor distractione partium pereat. Is igitur ita scribit: Non inuenio, fratres dilectissimi, inter ceteras celestis disciplina vias, quibus ad consequenda diuinitus præmia, spei ac fidei nostra secta dirigitur: quid magis sit vel vtilius ad vitam, vel maius ad gloriam; quàm vt, qui præceptis Dominicis obsequia timoris ac deuotionis inuitimur, patientiam maximè tota obseruatione tueamur. Patientia; vetò nomine sic vitur Cyprianus, vt eorum omnium, quæ tertio humilitatis gradu contineri dixi, tolerantiam, animùmque ad illa paratum complectatur, vt ex iis quæ sequuntur satis est clarum. Est nobis, ait paulò post, cum Deo virtus ista communis. Inde patientia incipit, inde claritas eius & dignitas caput sumit. Origo, & magnitudo patientia, Deo auctore procedit. Diligenda res homini, quæ Deo cara est. Bonum quod amat, maiestas diuina commendat. Si Dominus nobis & Pater Deus est, sectemur patientiam Domini pariter & Patris: quia & seruos oportet esse obsequentes, & filios non decet esse degeneres. Qualis verò in Deo, & quanta patientia; quòd in contumeliam suæ maiestatis & honoris, instituta ab hominibus profana templa, & terrena figmenta, & sacra sacrilega patientissimè sustinens, super bonos & malos aequaliter facit diem nasci, & lumen Solis oboriri; & cum imbris terras rigat, nemo à beneficiis eius excluditur, quo minus iustis simul & iniustis, indiscretas gratias largiatur. Videmus inseparabili

Orat. de
virgin.In Affect.
de abdic.
saecul.Epist. 389.
Epist. 24.Lib. de pa-
tientia.

Ezech. 18.
32.
Idem c. 33.

aquitate patientia, nocentibus & innoxis, religiosis & impiis, gratias agentibus & ingratis, Dei nutu tempora obsequi, elementa famulari, spirare ventos, fontes fluere, grandescere copias messium, fructus mitescere vinearum, exuberare pomis arbuta, nemora frondescere, prata florere. Et cum crebris, imò continuis exacerbetur offensis Deus, indignationem suam temperat, & praestitutum semel retributionis diem patienter expectat. Cumque habeat in potestate vindictam, maualt diu tenere patientiam; sustinens scilicet elementer & differens, ut, si fieri potest, multum malitia protracta, aliquando mutetur: & homo in errorum ac scelerum contagione volutatus, vel serò ad Dominum conuertatur, ipso moriente & dicente: Nolo mortem morientis, quantum ut reuertatur & viuat. ita habet interpretatio Cypriani, & nos alio loco significantius & clariùs, Viuo ego, dicit Dominus, nolo mortem impii, sed ut conuertatur impius à via sua, & viuat. Etece quomodo contumeliarum, iniuriarum, minutiq; honoris patientiam in diuinæ bonitatis imitationem refert sanctus Doctòr. Idemq; asseueratione Domini nostri Iesu Christi probat, afferentis in eo perfectionem nostram esse sitam, si istiusmodi patientiæ imitatores euadimus. Estote itaque vos perfecti, sicut Pater vester caelestis perfectus est. Sic perfectos dixit fieri Dei filios, sic consummari ostendit & docuit caelesti natiuitate reparatos, si patientia Dei Patris maneat in nobis, si similitudo diuina quam peccato Adam perdidit, manifestetur & luceat in actibus nostris. Que gloria est, similem Deo fieri, qualis & quanta felicitas, habere in virtutibus, quod diuinis laudibus possit equari! Nec hoc, fratres dilectissimi, Iesus Christus Deus & Dominus noster, tantum verbis docuit, sed impleuit & factis. Inerectis deinde quibusdam ita pergit: In Iudæis verò tolerandis equanimitas quanta, & quanta patientia, incredulos ad fidem suadendo flectere, obsequio ingratos fouere, contradicentibus respondere leniter, superbos sustinere clementer, humiliter persequentibus cedere, prophetarum interfectores, & aduersum Deum rebelles, vsque ad crucis & passionis horam velle colligere! Sub ipsa autem passione & cruce, priusquam ad crudelitatem necis, & effusionem sanguinis veniretur, qua conuictorum probra patienter audita, qua contumeliarum tolerata ludibria; ut insultantium sputamina patienter exciperet, qui spito suo cæci oculos paulò antè formasset; & in cuius nomine à seruis nunc eius, diabolus cum angelis suis flagellatur, flagella ipse pateretur; coronaretur spinis, qui martyras floribus coronat æternis; palmis in faciem verberaretur, qui palmas veras vincens tribuit; spoliaretur veste terrena, qui indumento immortalitatis ceteros vestit; cibaretur felle, qui cibum caelestem dedit; aceto potaretur, qui salutare poculù propinauit. Ille innocens, ille iustus, imò innocentia ipsa, & ipsa iustitia, inter facinorosos deputatur; & testimoniis falsis veritas premitur, iudicatur iudicaturus, & Dei sermo ad victimam tacens ducitur. Et cum ad crucem Domini confundantur sidera, elementa turbentur, contremiscat terra, nox diem claudat, Sol, ne Iudæorum facinus aspicere cogatur, & radios & oculos suos subtrahat; ille non loquitur, nec mouetur, nec maiestatem suam suo ipsa salte passione proficitur.

fructur: vsque ad finem patienter ac iugiter tolerantur omnia, vt consummetur in Christo plena atque perfecta patientia. Et post ista omnia, adhuc interfectores suos, si conuersi ad eum fuerint, suscipit; & patientia salutaris, ad conseruandum benignus & patiens, Ecclesiam suam nemini cludit: illos aduersarios, illos blasphemos, illos nominis sui semper inimicos, si penitentiam delicti agant, si admissum facinus agnoscant, non solum ad indulgentiam criminis, sed & ad præmium regni celestis admittit. Quid potest patientius, quid benignius dici? viuificatur Christi sanguine, etiam qui fudit sanguinem Christi. — Quid si & nos, fratres dilectissimi, in Christo sumus, si ipsum induimus, si ipse est salutis nostræ via; qui Christum vestigiis salutaribus sequimur, per Christi exempla gradiamur; sicut Ioannes Apostolus instruit dicens, Qui dicit se ^{1. Ioan. 2.} in Christo manere, debet quomodo ille ambulauit & ipse ambulare? Item Petrus, super quem Ecclesiæ Domini dignatione fundata est, in Epistola sua ponit & dicit: Christus passus est pro nobis, relinquens vobis exemplum vt sequamini vestigia eius; ^{1. Pet. 2.} qui cum malediceretur, non maledicebat; cum pateretur, non comminabatur. tra-
debat autem iudicanti se iniuste. Ecce quàm aptè ad argumentum nostrum scribit Cyprianus, ostendens non solis Religiosis, sed Christianis etiam omnibus, eadem esse sanctitatis exempla sectanda, quemadmodum ipse Dominus Iesus illa in commune proposuit imitanda. Quæ ipsa in breuem summam benè collegit D. Gregorius his verbis: ^{Lib. 30. Mor. c. 15. vel 30.} Studebant omnes superba Adam stirpe progeniti, prospera vitæ præsentis appetere, aduersa deuitare, opprobria fugere, gloriam sequi: venit inter eos Dominus incarnatus, aduersa appetens, prospera spernens, opprobria amplectens, gloriam fugiens, — fugit quod omnes appetunt, appetit quod omnes fugiunt. Idcirco namque inter nos homo factus est, vt non solum sanguine fuso nos redimeret, sed etiam ostenso exemplo commutaret.

Quid ergo? Filius Dei passus est, vt nos filios Dei faceret; & filius hominis pati non vult, vt filius Dei esse perseueret? Audi, & rebus ipsis comprobare ^{Cyprian. ep. 56. Gradu 4.} satage doctrinam Climaci, qui cum docuisset nequaquam illum habendum esse patientem, qui à solo suo Præposito, sed eum qui ab omnibus pati, contemni, reprehendi constanter tolerat: quædam quasi effata, omni veneratione dignissima proloquitur. Bibe, inquit, summa alacritate obiurgationes atque irrisiones, à quouis homine tibi propinatas, non aliter atque aquam vitæ. Potare enim te quærit salubri potione, & per quam omnis animi lasciuia atque luxuria purgeur. Nam huiusmodi re vera haustu, orietur intima & profunda castitas in anima tua, luxq; Dei candidissima in corde tuo non deficiet. Iterumque; Is, ait, qui ad placidissimam animi quietem, atque ad Deum currit, die omni qua maledicta non sustinet, ingens detrimentum se sustinuisse arbitratur. Quò vt quasi gradatim veniatur explicans; Initium beate tolerantie est, in amaritudine & dolore anima ignominias suscipere: medium verò, eas tolerare sine mænore: ^{Gradu 4.} finis autem & consummatio, summam illas laudem existimare. Quibus verbis docet

Serm. 18.
in parus.

aptissimè, quibus quasi internodijs, virtutis huius progressio, suis incrementis augeatur: quod ipsum confirmans ille Ioannes Abbas qui in eundem Climacum scholia edidit, verè scribit, *Secundùm mensuram humilitatis, datur patientia in tribulationibus & tentationibus; secundùm patientiam, alluiatur onus tribulationum: & per patientiam pergens, consolationem participat: secundùm consolationem, magnificatur caritas ad Deum, & secundùm caritatem possidet gaudium.* Non longè ab his diuersus abit D. Bernardus, aliam distinctionis normam spectans. *Qui dicit se in Christo manere, inquit, debet sicut ipse ambulauit, & ipse ambulare. Descendamus per viam humilitatis, ponaturque in nobis primus eius gradus, id est primus profectus, nolle dominari: secundus, velle subijci: tertius, in ipsa subiectione quaslibet contumelias & iniurias illatas aquanimiter pati.* Primo gradu caruit in celo Lucifer — qui irreparabiliter cecidit de celo: & hoc idè fortè, quia omnino irreparabilis superbia est, velle dominari. Secundo gradu caruerunt primi homines in paradiso. — Tertium gradum non habent, qui ad tempus credunt, sed in tempore tentationis recedunt.

C A P V T VIII.

Flustria huiusce humilitatis exempla prisorum.

Lib. 1. Dial.
cap. 2.

Equidem ad tertium perfectionis gradum illum dilaudatum peruenerat Libertinus, cuius virtutem patientiæ, signis & miraculis præferre se scribit Magnus Papa Gregorius: cum enim aliquando monasterij Præpositus tanta in eum iræ acerbitate desquisset, vt & manibus eum caderet, arreptoque scabello suppedaneo, faciem ac caput ita tunderet, vt totus vultus tumore ac liuore deformatetur: tam pacato id animo pertulit, vt postridie manè, ad sibi creditam rerum monasterij procuracionem domo exiturus, demore monachorum, ad Abbatem (qui è lecto nondum surrexerat) benedictionem postulaturus humiliter accesserit. Erat is Libertinus, qui apud multos gratiosus, & in primis honoratus esset, itaque suspicatus Abbas eum ob illatam iniuriam de relinquendo cœnobio cogitare: *Quò, inquit, vis abire? Respondit placidissimè, Dies est hodie, transigendo monasterij negotio constituta, cui me prætor futurum addixi, nec possunt sine monasterii damno, meæ partes desiderari.* Hac responsionis benignitate percutus Præpositus, suam asperitatem & impatientiam, huius humilitatem ac mansuetudinem agnouit, è lecto desiliit, ad pedes Libertini se abiecit, se reum profitens, qui tali viro tam durus & contumeliosus fuisset. At in sua ille humilitate perseverans suæ culpæ, non illius fauitiæ, id ferebat acceptum. Abiit ergo, cumque viri nobiles, quibus erat acceptiss-